

*Централізована бібліотечна система
Хмельницької міської територіальної громади*

Історія мікрорайону Гречани

2021

ГРЕЧАНИ. Колишнє село, нині – мікрорайон у західній околиці міста. Село Гречани засноване на початку XVIII ст., після того, як у 1699 р. турки залишили Поділля і Пłosкирів та навколишні землі повернулися у володіння польського шляхетського роду Замойських. Пłosкирівське староство було повністю спустошеним, у зв'язку з чим Замойські переселили сюди селян з польської Мазовії і мазурського Поозер'я. У такий спосіб у Пłosкирові та навколишніх селах з'явилися мазури, нащадки яких нині й складають основу католицького населення Хмельницького. Значна частина польських переселенців одержали землю на захід від Пłosкирова, на колишніх гречаних ланах, від чого їхнє поселення отримало назву Гречана.

Детальний опис села зустрічаємо у «Камеральному і топографічному описі Проскурівського повіту», який датований 1797-1799 рр.: *«Село Гречани. Розташування має переважно на рівному місці та частково по косогору, на правому березі Бугу, при впадінні Пłosкої. Оточене з одного боку річкою Богом, с другого — річкою Пłosкою, за якою орне поле, с третього – рівним чудовим вверх по Богу простором, с четвертої – орним полем. Стара дерев'яна корчма. На річці Пłosкій за селом дерев'яний млин на одній греблі з одною кліттю з двома борошномельними поставами, кожен виробляє за добу по 5 корців. Дерев'яна гуральня проста на два котли, в якій*

виробляється горілка. Все це перебуває в оренді у євреїв за суму 450 сріблом. Селянські мазурські будинки розташовані нерегулярно з гарними невеликими при них городами».

У XIX ст. село належало поміщикові Сергію Нахімову, родичу відомого адмірала. Продовжували діяти млин та гуральня, згодом з'явилась цегельня. Населення за переписом 1897 р. складало 2182 мешканці. Отож чимось особливим від інших сіл Гречани не відрізнялись.

Докорінно життя села змінилося з 1913 р., коли Товариство Подільської залізниці збудувало тут паровозне депо (нині – локомотивне депо «Гречани») та залізничні майстерні. А після відкриття у 1913-1914 рр. на Подільській залізниці руху потягів від Проскурова до Шепетівки та Кам'янця-Подільського саме станція Гречани стала залізничним вузлом. Тому не дивно, що під час військових дій Гречани іноді відігравали у стратегічному плані більшу роль, ніж Проскурів. Навіть перший в історії міста наліт ворожої авіації, що стався під час Першої світової війни у 1915 р., був спрямований не стільки на Проскурів, скільки на Гречани. Німецький літак, подолавши лінію фронту, скинув дві бомби на станцію, але добре, що не влучив. *Із залізничним депо Гречани пов'язана суперечлива історія бронепотягу «Гандзя», який, за офіційною версією радянських часів, був побудований за одну ніч гречанськими залізничниками у травні 1919 року (додано Хмельницьким порталом).* Під час Другої світової війни Гречани були під «особистою» увагою окупантів. Проте це не завадило залізничникам вже у 1941 р. створити підпільну антинацистську групу, яка виводила з ладу техніку, зривала рух потягів, проводила інші диверсії. Імена Л. Пірковського, Х. Саварчука,

В. Ручковської та інших гречанських підпільників навечно вписані в героїчну історію опору. Запеклі бої за Гречани розгорнулися під час визволення у березні 1944 р., коли на станцію вели наступ частини 127-ї стрілецької дивізії полковника Говорова.

В 1946 р. приміське село Гречани було приєднано до міста Проскурова. Нині у цьому мікрорайоні можна виділити: Близні Гречани – від Центрального парку культури та відпочинку, вздовж Південного Бугу й залізниці, до естакади вул. Західно-Окружної; та Дальні Гречани – від естакади до західної околиці міста.

Розповідаючи про історію Гречан, неможливо оминати Костел святої Анни. Ще з давніх часів головний католицький храм Проскурова – Костел святої Анни – височів приблизно на місці нинішньої школи №1 (поблизу входу в центральний парк). Але в 1936 р. храм закрили й почали руйнувати, а в 1938-му те, що залишилося, висадили у повітря вибухівкою. У розпорядженні польської громади залишилася лише капличка, яка була облаштована в 1925 р. на римокатолицькому цвинтарі села Гречани. Згодом на її місці й побудували костел, якому знову надали ім'я святої Анни і який до 90-х рр. ХХ ст. був єдиним католицьким храмом міста.

Дальні Гречани (зліва) і Близні Гречани (справа) – сучасна супутникова зйомка. По вертикалі світлину перетинає Західна Окружна вулиця.

На території с. Гречани переважно проживали поляки. Вони розвивали свою культуру, мали польську школу.

Ще в 1928 році у с. Гречани повністю за кошти місцевої польської громади звели Народний дім. “Dom Ludowy” досі прикрашає фронтон будівлі по вулиці

Вокзальній, 59. З кожного подвір'я збирали по 5 карбованців на будівництво (додамо, що тоді за 5 крб можна було купити корову).

На жаль, культурно-просвітницька діяльність Народного дому припинилась у 1936 році у зв'язку зі сталінськими репресіями, коли на підставі постанови Політбюро ЦК КП(б)У «Про переселення 1500 польських родин з прикордонних округів Вінницької області» від 16 жовтня 1935 року більшість польських родин примусово депортували до Сибіру та Казахстану.

Приміщення Народного дому стало державною власністю, а пізніше його передали Проскурівському міськкомунгоспу. 7 серпня 1950 року на підставі рішення виконкому Проскурівської міськради 15% домоволодінь перейшло у власність Гречанського сільського споживчого товариства.

У 70-х роках першим поверхом користувалися Хмельницьке міське об'єднання «Продтовари» і «Промтовари», другий поверх використовували як складське приміщення для схову спортінвентарю місцевої школи.

У 1986 році виконком Хмельницької міської ради (голова виконкому – Бухал І. В.) 16 січня прийняв рішення, а 20 лютого – доповнення до нього щодо передачі будівлі загальною площею 555 кв. м балансовою вартістю 24143 крб Хмельницькому відділенню торгово-промислової палати. Останню зобов'язано:

- укласти договори оренди з об'єднанням «Продтовари» та «Промтовари» з виплатою орендної плати, податку на землю, комунальних платежів;
- до кінця року виготовити проектно-кошторисну документацію;
- провести капітальний ремонт прийнятої на баланс будівлі.

Після розвалу СРСР та здобуття Україною незалежності польська громада міста вирішила або повернути свою власність – Народний дім, або хоча б отримати дозвіл безкоштовно користуватися ним.

Мікрорайон Гречани територіально є досить великим, до його складу входить 24 вулиці, 13 провулків та 4 проїзди.

У січні 2011 року офіційно запрацював комітет місцевого самоврядування, який очолила Валентина Зубарець. За сприяння тодішнього міського голови Сергія Мельника провели ремонт у парку, де облаштували місця для відпочинку, дитячі майданчики.

ВУЛИЦІ МІКРОРАЙОНУ ГРЕЧАНИ

Вулиця Будівельників

Розташована в масиві приватної та малоквартирної забудови вздовж річки Пласкої, на межі з Близніми Гречанами. Пролягає від вул. Проскурівського підпілля до кінця забудови (до берегів р. Пласкої). Виникла у 1958-1959 рр. під час забудови нового житлового масиву на колишній болотяній місцевості річкової долини Пласкої. Назву таку отримала тому, що серед перших жителів та забудовників переважали родини працівників будівельних установ.

Вулиця Весняна

Розташована в масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1989 р., назву дали забудовники.

Провулок Весняний

Розташований у масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виник у 1989 р. як відгалуження від вул. Весняної до вул. 1-ої Садибної.

Вулиця Вишнева

Розташована в мікрорайоні Близні Гречани, протягнулася від річки Пласкої (поблизу місця перетину її залізницею) до вул. Західної Окружної, має переважно приватну забудову (окрім останніх кварталів). Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова.

Вулиця Вокзальна

Пролягає від вул. Проскурівського підпілля через приватну забудову Близніх Гречан до кварталів промислової забудови залізничної станції Гречани. До 2000 р. вул. Вокзальна прямувала також з іншого боку залізниці до вокзалу станції Гречани (звідси й отримала назву). Але у 2000 р. привокзальна частина вулиці була перейменована на честь **Б. С. Олійника** (див. вул. **Олійника**). Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани.

ЗОШ №29, вул. Вокзальна, 16. 15.08.1990 р. – дата юридичного створення ЗОШ №29. Перший директор школи – Химич Віктор Анатолійович. Нинішній директор – Стремецький Станіслав Францович. Народився у 1963 р. в с. Осташки Хмельницької обл. Вчитель-методист, переможець Хмельницького обласного конкурсу «Вчитель року – 2006». У 2010 році здобув перемогу у конкурсі «Людина року» у номінації «За виховання національної еліти».

21.06.1992 р. – перший випуск школи – 24 учні.

1994 р. – перша “золота медаль” в історії школи. Її отримала Цвігун Олена Миколаївна.

1995 р. – перший переможець IV етапу Всеукраїнської олімпіади з інформатики – Пахунов Олексій Анатолійович.

10.05.2001 р. – рішенням 20-ї сесії Хмельницької міської ради №8 школа отримала статус «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 29 з поглибленим вивченням окремих предметів і курсів» (інформатики).

12.11.2003 р. – реорганізація школи – «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 29 міста Хмельницького».

Кількість учнів – 1257.

Кількість педпрацівників – 43.

Провулок Вокзальний

Розташований у масиві приватної забудови мікрорайону Ближні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Вокзальної до вул. Вишневої.

Вулиця Волочиська

Розташована у мікрорайоні Гречани. Пролягає вздовж залізниці у Волочиського напрямку (звідси й назва вулиці) від вул. Західної Окружної до західної околиці міста при виїзді на Чорний Острів. Вулиця сформувалася та отримала назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. приєднано до Проскурова.

Волочиськ – місто, районний центр Хмельницької області. Розташований на р. Збруч за 60 км від Хмельницького у західному напрямку. Населення становить 25 тис. чол. Перша згадка датована 1463 р. Підприємства: машинобудівний завод, швейна фабрика, цукровий завод, завод харчових концентратів та інші.

Провулок Волочиський

Розташований на західній околиці мікрорайону Гречани. Пролягає серед приватної забудови від проїзду Волочиського паралельно до вул. Волочиської.

Проїзд Волочиський

Розташований у мікрорайоні Гречани. Виник серед приватної забудови як проїзд, що з'єднує вул. Залізничну та вул. Волочиську.

Провулок Городній

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Пролягає від вул. Курчатова до вул. Північної. Назву отримав завдяки своєму місцю розташування – на колишніх гречанських городах.

Вулиця Городня

Вулиця виникла та отримала назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Нині пролягає від Центрального парку культури та відпочинку до вул. Чкалова (мікрорайон Ближні Гречани), має переважно приватну забудову. Назву отримала завдяки своєму місцю розташування – на колишніх гречанських городах.

Провулок Гречанський

Розташований у масиві приватної забудови, поблизу Центрального парку культури та відпочинку та р. Плоскої, в районі, що колись мав назву Старе Місто (або Старий Базар). Виник у XIX ст., отримавши свою назву за місцем

розташування – на околиці Проскурова, поблизу заплави р. Платої, за якою розташовувалося село Гречани.

Провулок Дальній

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Пролягає серед масиву приватної забудови від вул. Північної. Назва зумовлена "дальнім" від центру місцем розташування провулку.

Вулиця Декабристів

Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Пролягає в масиві приватної забудови Ближніх Гречан від вул. Вишневої до вул. Вокзальної.

Декабристи – учасники таємних організацій в Росії та Україні, які підняли в грудні 1825 р. повстання проти самовладця та кріпацтва. Після повстання декабристський рух розгромили, 579 членів організації притягнули до суду, 121 – заслали на каторгу, 5 – повішали. Серед активних декабристів був уродженець с. Ружична (нині – мікрорайон обласного центру) Павло Дунцов-Вигодовський.

Вулиця Деповська

Розташована в мікрорайоні Дальні Гречани. Вулиця сформувалася в районі Гречанської залізничної станції і депо та отримала назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. приєднано до Проскурова.

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ЛОКОМОТИВНОГО ДЕПО ГРЕЧАНИ

Історія локомотивного депо Гречани нерозривно пов'язана з історією будівництва залізниць України. В 60-х роках XIX століття були прокладені залізничні колії Жмеринка-Волочиськ, Бердичів-Кривин, Шепетівка-Кам'янець-Подільський. Для забезпечення зв'язку Сходу з Заходом та Причорноморськими портами приватна компанія "Подільська" у 1913 році побудувала паровозне депо. Відтоді й розпочинається історія паровозного депо Гречани.

Першими паровозами депо Гречани були паровози серії "Н" типу 0-3-3, серії "И" типу 0-4-4, серії "О" типу 0-4-0, серії "Щ" типу 1-0-4. Згодом вони уже не задовільняли потреб ні в вантажних, ні в пасажирських перевезеннях, тому в 1938-1945 роки були замінені на серії "Є", "С", а з 1945 року - паровози серії "Су", з 60 років - "СР", "СО".

Колектив паровозного депо Гречани відіграв значну роль у революційному русі на Поділлі.

Восени 1917 року на гречанському вузлі був організований сильний загін Червоної гвардії, командиром якого став член РСДРП машиніст Дубінін О.А. В штаб загону входили слюсарі депо Манашків П.О. і Лисаков В.В., помічник машиніста Март'янов, машиніст Степанов, Павлов, Оборевич. Червона гвардія і революційні полки VIII армії брали активну участь у встановленні радянської влади у містах Старокостянтинів, Шепетівка, Жмеринка, Житомир, Проскурів, Вінниця та інших.

ДУБІНІН Онісим Антонович
Машиніст депо Гречани,
Організатор і командир
гречанської Червоної Гвардії,
член ровкаму VII армії, комісар
Південно-західної залізниці.

ГРЕЧАНСКАЯ КРАСНАЯ ГВАРДИЯ
В ЦЕНТРЕ
КОМАНДИР ДУБЕНИН А.А.

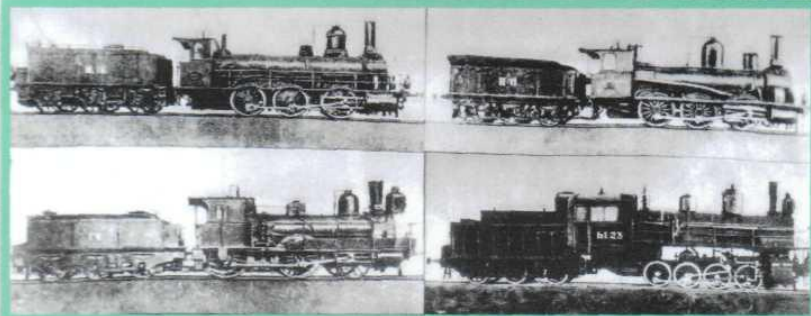

У 1918 році в своїх залізничних майстернях гречанці побудували бронепоезд під назвою „Гандзя”, на якому Червона гвардія брала участь в звільненні від противника Ярмолинців, Дунаєвць, Городка, Гусятина, Балина, Кам’янець-Подільського.

Бойовий шлях бронепоезда „Гандзя” описаний в одноіменній повісті його командира Григор’єва.

Слюсар паровозного депо Гречани Чекирда Т.С. став одним з перших голів Прокурівської Ради робочих, солдатських і селянських депутатів.

В наступні роки колектив паровозного депо Гречани разом з усім народом піднявся на відбудову свого рідного депо. В країні почався стаханівський рух. На залізничному транспорті його очолили кривоносівці, які водили великовагові потяги за методом Петра Кривоноса.

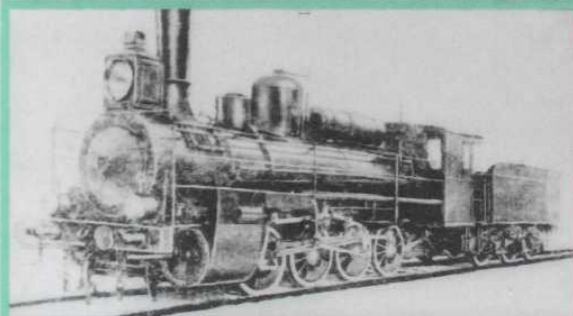

Паровоз серії „М” типу 0-3-0, побудовані 1872-1878 рр. Мальянським заводом, вага 39 тонн. Колесникова решітка 1,5 м², тиск пари 9 атмосфер (в депо Гречани працювали в 1915 році).

Паровоз серії „Н” типу 0-3-0, побудований 1875 року заводом Гартмана. Вага 37,8 тонн. Колесникова решітка 1,5 м², тиск пари 9 атмосфер (в депо Гречани працювали в 1916 році).

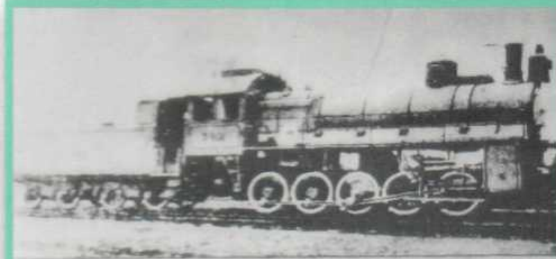
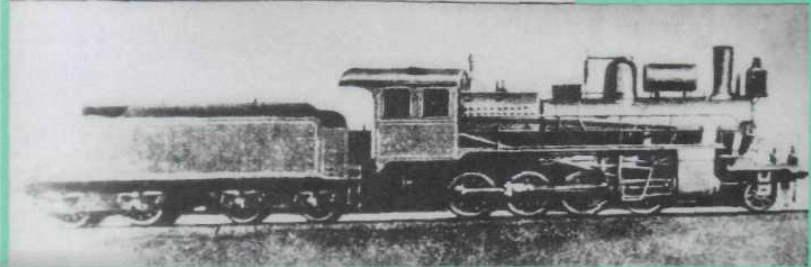
Паровоз серії „Г” типу 1-2-0, побудований 1872 року заводом Гартмана. Вага 37 тонн. Колесникова решітка 1,3 м², тиск пари 9 атмосфер (в депо Гречани працювали в 1915 році).

Паровоз серії „И” типу 0-4-0, побудований 1910 року Коломенським заводом Вага 59,5 тонн. Колесникова решітка 2,55 м², тиск пари 12 атмосфер (в депо Гречани працювали в 1916 році).

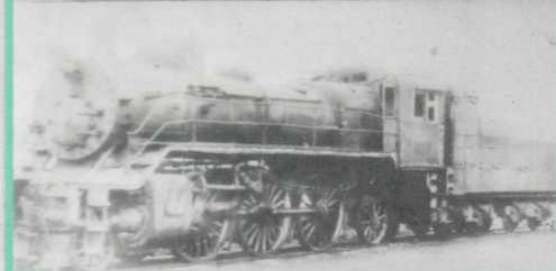

Паровоз серії „ОВ” типу 0-4-0, побудований 1912 р. Луганським заводом Вага 53,2 тонн. Колесникова решітка 1,85 м², тиск пари 12 атмосфер (в депо Гречани працювали в 1930-1935 рр.)

Паровоз серії „Щ” типу 1-0-4, побудований 1910-1911 рр. Сормовським заводом Вага 77 тонн. Колесникова решітка 2,8 м², тиск пари 14 атмосфер (в депо Гречани працювали в грузовому русі 1935-1939 рр.)

Паровоз серії „Е” побудований 1912 р. заводами Росії Вага 80,6 тонн. Колесникова решітка 4,46 м², тиск пари 12 атмосфер (в депо Гречани працювали з 1938 р.)

Паровоз серії „С” типу 1-3-1, побудований в 1910 р. Сормовським заводом Вага 75,8 тонн. Колесникова решітка 4,46 м², тиск пари 12 атмосфер (в депо Гречани працювали з 1938 р.)

ПАНФІЛОВ В. П.
звільнив Проскурів від
фашських загарбників

РУДАКОВ В. В.
учасник
проскурівського підпілля

НЕФЕДЧЕНКО В. П.
партизан загону
"За батьківщину"

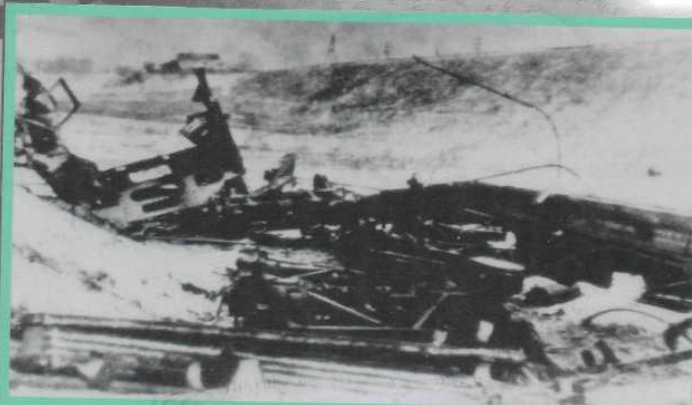
Учасники Великої Вітчизняної війни

Одними з перших кривоносівців в депо Гречани стали машиністи: Нейланд Б.І., Кулик І.К., Кондель В.М., Ніконенко В.І., Веніков С.І., Мокренко Г. І. За свій трудовий подвиг вони були нагороджені високими урядовими нагородами. З початком Великої Вітчизняної війни молоді працівники депо пішли на фронт. Чоловіків замінили жінки. Славно трудилася паровозна бригада, яку очолила машиніст Роза Шинфельд. В складі бригади працювала помічником машиніста Ганна Лисюк, а паровозним кочегаром Євгенія Козлік.

Мужньо боролись з окупантами на фронтах Великої вітчизняної війни працівники депо:

Кондель В.М.,
Караваєв О.П.,
Вальчуківський О.С.,
Березюк Г.М.,
Вінер Б.В.,
Трасковецький І.М.,
Бресь Г.К.,
Панфілов В.П.,
Олійник А.І.

Героїчно діяли в тилу ворога партизани:
Нефедченко В.П.,
Саварчук Х.С.,
Рудаков В. В.

Німецький військовий ешелон пушений під одіс гречанськими підприписниками в 1943 р.

САВАРЧУК Н. К.
учасник партизанського руху

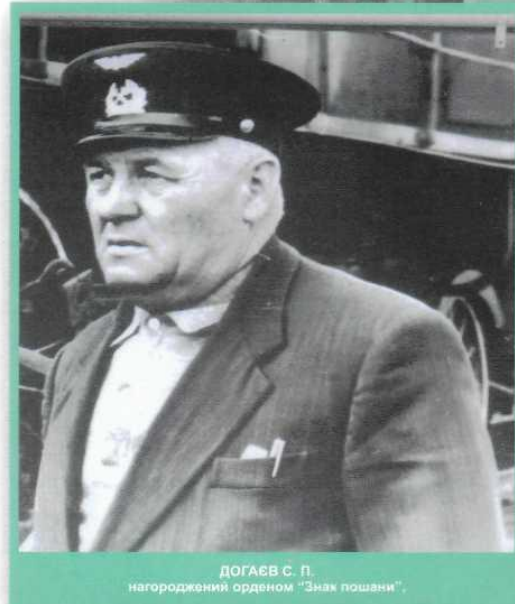
Після звільнення від фашистських загарбників станції Гречани та міста Проскурова почалася активна робота по відбудові рідного депо. В цей період особливо проявили себе машиністи Косар Л.Є., Нагаліч І. І., Плаєр В. І. та інші.

За трудовий внесок і високі досягнення в праці старший машиніст Гороховський М. А. був нагороджений Орденом Леніна, машиністи Бліндер А.Ф. і Дагаєв С.П. - Орденом "Знак Пошани", техник Морозовська Р.С. - медаллю "За трудову відзнаку". Почалося переоснащення депо з паровозного на тепловозну тягу. Росла і міцніла технічна база депо.

В 1969 році колектив локомотивного депо Гречани освоїв перший тепловоз ТГМ-3Б -2720, який почав виконувати на станції Гречани маневрову роботу.

Перші учасники кривоносівського руху

ДОГАЄВ С. П.
нагороджений орденом "Знак пошани".

БЛІНДЕР А. Ф.
машиніст, нагороджений
орденом "Знак пошани"

ГОРОХОВСЬКИЙ М. А.
машиніст, нагороджений
орденом "Леніна"

Модель паровоза. Виготовив машиніст ДОГОЄВ С. П.

МІЛЬКЕВИЧ В. І.
начальник депо 1955-1962 рр.

В 1972 році були отримані перші тепловози М-62 1165,1109, 1213. Поступово виводилась паровозна тяга як з поїзної, так і маневрової роботи. З 1977 року введені в експлуатацію ЧМЕ2, пізніше ЧМСЗ. В зв'язку з цим почалась реконструкція всіх цехів та відділень депо, навчання кадрів і освоєння нової техніки.

Значний вклад в розвиток локомотивного депо Гречани внесли начальники депо Мількевич В. І. (1955-1962 рр.), Павлов К. І. (1962-1965 рр.), Куропаткін І. П. (1966-1967 р.), Рабовський Б. В. (1967-1982 рр.), Бартков М. П. (1982-2001 рр.)

Під їх керівництвом була повністю сформована матеріально-технічна база депо.

ПАВЛОВ К. І.
Працював начальником депо (в центрі) 1962-1965 рр.

КУРОПАТКІН І. П.
начальник депо 1966-1967 рр.

РАБОВСЬКИЙ Б. В.
начальник депо,
1967-1982 рр.
нагороджений
знаком
"Почесний
залізничник"

БАРТКОВ М. П.
начальник депо 1982-2001 рр.,
нагороджений знаком "Почесний залізничник"

На сьогодні депо забезпечує пасажирські, приміські та вантажні перевезення на тягових плечах Гречани Кам'янець-Подільський, Гречани-Шепетівка, Гречани-Козятин, Гречани-Тернопіль, Гречани-Гусятин, Гречани - Жмеринка, Хмельницький-Київ.

З листопада 1997 р. дільниця Гречани-Тернопіль була електрифікована і вантажні та пасажирські перевезення на цій дільниці перейшли на електротягу.

КРИВИЦЬКИЙ В. І.
заступник начальника депо з експлуатації, нагороджений знаком "За доблесну працю". Проводить заняття з локомотивними бригадами.

ЯНЧУК М. Ф.
черговий по депо
"Почесний залізничник", орден "Жовтневої революції",
орден "Знак Пошани", "Ветеран праці".

ФУРМАН М. А.
черговий по депо

ДИГАС В. В.
машиніст тепловоза

ХАРЧЕНКО О. В.
машиніст-інструктор,
нагороджений грамотою
Верховної ради УРСР

3 березня 1999 р. пішов перший електропотяг ЄР-9 на дільниці Хмельницький - Волочиськ. За підсумками галузевого трудового змагання 2004 р., депо Гречани зайняло одне з перших місць. Не знижено темпів перевезень і в 2005 році. За 4 місяці 2005 року перевізну роботу виконано на 104,9%, - ріст до минулого року — 13,8%, продуктивність праці на 103,6% - ріст до минулого року 5,8%. За всім цим не забували основне завдання - щоденно поліпшувати культуру обслуговування пасажирів, безпеку руху поїздів.

МЕДЛЯКОВСЬКИЙ А. О.
машиніст тепловоза

ЗАВАЛЬНЮК О. А.
машиніст-інструктор

ПОДОРВАНЮК В. М.
машиніст електровоза

ВАСИЛЮК А. С.
машиніст

На зміну ветеранам прийшло молоде покоління, яке перейняло досвід своїх наставників, вишукує нові методи роботи і постійно дбає про її результативність. Це машиністи: Плясецький В.М., Кривонос М.А., Рачук М.І., Старцун О.С., Березний А.М. Помічники машиністів: Антошин О.М., Гвоздьов О.Л., Казміров С.І., Левандовський В.О., Щербатюк М.І., слюсарі: Бабій С.Ю., Гуменюк В.І., Чекирда С.М., Бондар А.І., Василюк Ю.В., Кицюк С.М., майстри: Раденький С.А., Ліщинський С.І., машиніст-інструктор Тарашевський В.В., Вишневецький С.С., нач.техвідділу Ярошевич В.С., інженер Василенко О.С.

СТАДНІЧУК В. М.
слюсар з ремонту швидкостемірів

ГУМЕНЮК В. І.
Слюсар-паливник

КИЦЮК С. М.
слюсар-автоматник

За останні роки виконано великий обсяг роботи з розвитку матеріально-технічної бази депо. Збудовано нову газову котельню, проведено капітальний ремонт цехів та будівель, змонтовано нову опалювальну систему всіх цехів депо, що дало змогу працювати в нормальних умовах ремонтним бригадам в зимовий період. Благоустроєно територію депо, проведено повне огороження території. В цьому велика заслуга головного інженера Вітвицького С.Т., який організував виконання робіт в стислі терміни.

ВІТВИЦЬКИЙ С. Т.
головний інженер депо

СМОЛЮК В. М.
майстер
ремонтно-господарського цеху
Ветеран праці.

СМОЛЮК А. В.
слюсар-електрик
ремонтно-господарського цеху

ІЛЬЧИШИН С. Б.
електро-газоварювальник.
Учасник бойових дій
локальних війн

ЯГОЛЬНИЦЬКИЙ М. В.
слюсар
експериментальної дільниці

КОВТУН А. І.
токарь ремонтно-господарського цеху. Ветеран праці

ДИНАСТІЇ ДЕПО

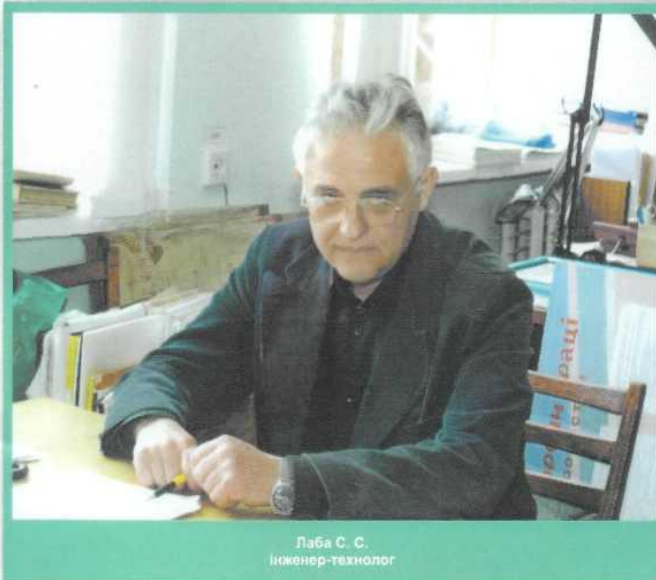
В депо працює не одна сімейна династія. Гордісті за професію залізничника переходила з покоління в покоління. Так це майстер Смолюк В.М. і його син Смолюк А.В., брати Чорнобай М.Я. - начальник паливної бази, Чорнобай Ю.Я. - машиніст тепловоза, Чорнобай Ю. М. - помічник машиніста, дід якого Чорнобай Я. Й. працював машиністом паровоза; машиніст Балицький М.Л., батько якого працював машиністом, технолог Лаба С.С., його син помічник машиніста Лаба А.С., дід якого, Лаба С.С. працював машиністом. Це брати Беляк О.Й.- слюсар, Беляк А.Й. - тракторист, Беляк В.Й.- водій автомобіля, батько яких Беляк Й. П. та мати Беляк А.Й. працювали на паливному складі депо. А також Шевченко Т.С.- черговий по депо, Шевченко С.С. - технік, батько яких Шевченко С.С. працював машиністом-інструктором. Родина бухгалтера Ярохи Т. О., син якої Яроха В. І. працює слюсарем та інші.

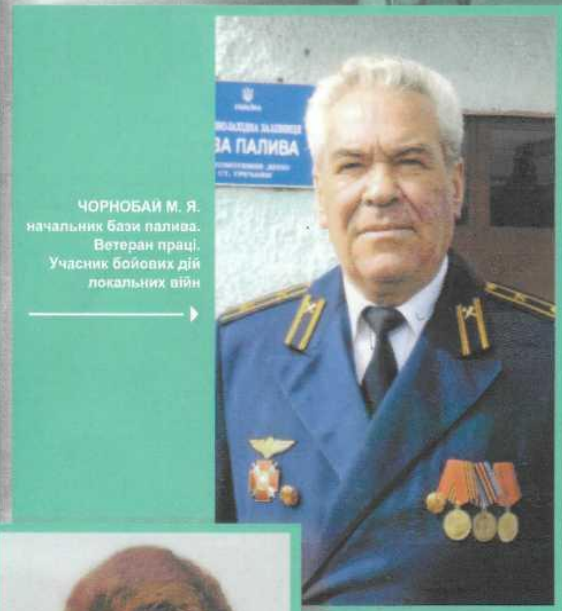
Лаба С. С.
почесний залізничник

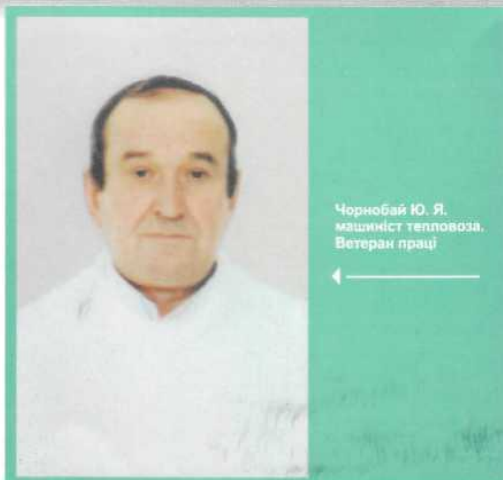
Лаба А. С.
помічник машиніста

Лаба С. С.
інженер-технолог

ЧОРНОБАЙ М. Я.
начальник бази палива.
Ветеран праці.
Учасник бойових дій
локальних війн

Чорнобай Ю. Я.
машиніст тепловоза.
Ветеран праці

Чорнобай Ю. М.
помічник машиніста

1-й провулок Ентузіастів

Розташований у масиві індивідуальної забудови мікрорайону Гречани. Виник в 1989 р., названий за бажанням забудовників.

2-й провулок Ентузіастів

Розташований у масиві індивідуальної забудови мікрорайону Гречани. Виник в 1989 р., названий за бажанням забудовників.

Вулиця Залізнична

Розташована в масиві приватної забудови мікрорайону Гречани. Пролягає вздовж вул. Волочиської та залізниці (звідси й назва вулиці) Волочиського напрямку, від вул. Колгоспної до західної околиці міста. Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова.

Вулиця Західна

Розташована в мікрорайоні Гречани. Заснована в 1966 р. у колишньому залізничному містечку Бараки. Назву отримала за місцем розташування – на західній околиці міста.

Вулиця Західна Окружна

Виникла як об'їзна магістраль у західній околиці міста (звідси й назва вулиці), що з'єднала виїзд на Тернопіль – Львів та просп. Миру (виїзд на Вінницю й Шепетівку). Частково пролягає через масив індивідуальної забудови поблизу заводу «Катіон» та мікрорайону Гречани.

Костел Святої Анни, вул. Західна Окружна, 14. У XVIII – першій пол. ХХ ст. головний храм римо-католиків Проскурова – Костел Святої Анни, височів приблизно на місці нинішньої школи № 1 (див. вул. Примакова). Але в 1936 р. його закрили й почали руйнувати, а в 1938 р. те, що залишилося, висадили у повітря вибухівкою. У розпорядженні польської громади залишилася лише капличка, яка була облаштована в 1925 р. на римо-католицькому цвинтарі с. Гречани. Згодом на її місці розбудували костел, якому знову надали ім'я Святої Анни. Він до середини 1990-х років був єдиним католицьким храмом міста.

Вулиця Зенітна

Розташована в мікрорайоні Дальні Гречани. Виникла у 1966 р., коли частину вул. Колгоспної (пролягала від вул. Курчатова до залізничного переїзду), що примикає до пров. Зенітного, перейменували у вул. Зенітну.

1362-й Проскурівський Червонопрапорний ордену Б. Хмельницького зенітно-артилерійський полк. Бойова частина періоду Другої світової війни 1941-1945 рр. Брав участь у боях на Курській дузі, на території України, битві за Київ. У складі 1-ї Гвардійської армії визволяв область. 24-25 березня 1944 р. батареї полку разом із частинами 107-го Стрілецького корпусу одними з перших вступили до Проскурова. На ознаменування цієї перемоги полк отримав почесну назву Проскурівського. У наступних боях полк визволяв Західну Україну, Закарпаття, Польщу, Чехословаччину.

Провулок Зенітний

Розташований у масиві приватної забудови мікрорайону Дальні Гречани. Сформувався ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Забудова багатопверхова. Назву отримав в 1944 р. на честь воїнів-зенітників 1362-го Проскурівського зенітно-артилерійського полку, який визволяв місто від німецьких окупантів.

Вулиця Івана Павла II

Розташована в масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1989 році та отримала назву на честь Ричка – робітника станції Гречани, учасника повстання в Проскурові у лютому 1919 року проти Директорії УНР. У 2016 році вулиця перейменована на честь Іванна Павла II (світське ім'я – Кароль Войтила, 1920-2005) Папи Римського (1978-2005), релігійного і політичного діяча, теолога, публіциста, філософа, який був канонізований у 2014 р.

Тут знаходиться **Хмельницька загальноосвітня школа №20**. Школа на станції Гречани була організована в 1917 році як залізнична неповна середня. Перший випуск учнів, які закінчили 10 класів, був у 1939 році. В 1941 році, напередодні війни, школа зробила третій випуск учнів, які отримали закінчену середню освіту. Тож перші випускники, щойно закінчивши школу, одразу пішли на фронт. Під час війни школа не працювала у зв'язку з окупацією. Після звільнення міста заняття в школі відновилися. Але на початку травня 1944 року німецька авіація здійснила наліт на станцію Гречани, у будівлю влучила бомба, значно пошкодивши її. Споруда була відбудована тільки в 1946 році. 03 грудня 1960 року середня школа №60 станції Гречани була передана в Хмельницький міський відділ народної освіти і оформлена як середня школа №20.

В 1994 році збудували нове, сучасне приміщення, в якому школа знаходиться і зараз.

Про історію школи та її випускників з 1939 року до сьогодні розповідають експонати шкільного музею – фото, спогади, коментарі, документальні матеріали.

У школі працює гурток «Пошук». Силами вчителів та учнів зібрані і систематизовані цінні матеріали з історії школи та мікрорайону Гречани.

Працює тут багато гуртків та секцій, фехтувальний клуб «Мушкетер», який виховав низку переможців та призерів міських, обласних, всеукраїнських та міжнародних змагань.

Директор школи – Димеденко Жанна Петрівна, Цікаво те, що зараз у школі працюють 52 вчителі, кількість учнів – 730.

У Дальніх Гречанах відкрили новий дитячий садочок. Його звели менш ніж за два роки на місці закинутого басейну. Обійшлося будівництво навчального закладу у 21 мільйон гривень. Розпочали наприкінці 2016 року. Завершити мали за рік, однак у термін не вклалися та продовжили у 2018. 26 вересня 2018 року відбулося урочисте відкриття навчального закладу. Садочок, що на вулиці Івана Павла II, має назву «**Козачок**» та порядковий номер 7. Розташований він поряд зі школою №20. Проектна потужність нового садочка – 110 місць, але вже з

першого жовтня до нього пішло 115 дітей. Завідуюча навчального закладу – Ганна Буковська.

Вулиця Леха Качинського

Розташована у масиві приватної забудови мікрорайону Ближні Гречани. Пролягає від району Гречанського переїзду до вул. Вокзальної. Сформувалася та отримала назву вулиця Урицького ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова.

Перейменувати вулицю Урицького на вулицю Леха Качинського – президента Польщі, який загинув у жахливій авіакатастрофі під Смоленськом 10 квітня 2010 року, прийняла Хмельницька міська рада.

Ініціаторами виступила Хмельницька міська організація Спілки поляків України та інші громадські організації.

Розташована ця вулиця у мікрорайоні Гречани – колишньому приміському селищі з переважно польським населенням, яке у 1946 році увійшло до складу міста.

Лех Качинський народився 18 червня 1949 року у Варшаві в родині з патріотичними традиціями. Мама служила в “Шарих шерехах” (воєнізований підрозділ Союзу польських гарцерів (скаутів)), батько (нині – покійний) був солдатом Армії Крайової.

Школярем Лех знявся разом зі своїм братом-близнюком Ярославом у популярному польському дитячому фільмі-казці “Про тих двох, котрі вкрали місяць” (1962 рік).

Лех Качинський вивчав право у Варшавському університеті. 1971 року переїхав до Сопота, щоб зайнятися науковою працею в Гданському університеті. Там же познайомився зі своєю майбутньою дружиною Марією. Кандидатську дисертацію з трудового права захистив 1980 року, а докторську – 10 років потому.

На шлях, що привів його в політику, Лех Качинський став, беручи участь у діяльності антикомуністичної опозиції.

1977 році почав співпрацювати з оперативним бюро Комітету захисту робітників (“Biuro Interwencji Komitetu Obrony Robotnikow”). Через рік увійшов у контакт із Вільними профспілками. У серпні 1980 року став радником Гданського міжзаводського страйкового комітету. Був делегатом 1-го загальнонаціонального з’їзду руху “Солідарність”. У період дії воєнного стану був інтернований.

Після звільнення повернувся до профспілкової діяльності. Згодом почав відігравати дедалі помітнішу роль у «Солідарності». 1990 року став першим заступником голови профспілки. Коли лідер руху Лех Валенса пішов у велику політику, Лех Качинський брав участь в управлінні “Солідарністю”.

На виборах 1989 року його обрано сенатором. Два роки потому став депутатом Сейму за списком Громадської угоди «Центр» (“Porozumienie Obywatelskie Centrum”).

У червні 2000 року Лех Качинський став міністром юстиції в кабінеті Єжи Бузека. Незабаром став найпопулярнішим членом уряду.

Восени 2002 року Лех Качинський перемагає на виборах мера Варшави. Правління в столиці почав під гаслами ліквідації корупційних угруповань (так званої «варшавської системи»), що паразитували в місті, та відновлення порядку. Жителі польської столиці називають Леха Качинського “варшавським шеріфом”.

У березні 2005 року офіційно оголосив про намір висунути свою кандидатуру на президентських виборах. Був почесним головою партії “Право і справедливість”, яку очолює його брат-близнюк Ярослав Качинський.

10 квітня 2010 року загинув у авіакатастрофі біля Смоленська (Росія) під час візиту для вшанування пам’яті польських офіцерів-жертв розстрілів НКВС у Катині. На борту літака, окрім президента і його дружини, були голова Національного банку Польщі Славомір Скшипек, начальник генштабу Війська польського Франтішек Гонгора, голова Бюро національної безпеки Польщі Александр Щигло, голова Адміністрації президента Владислав Стасяк, віцеспікер Сейму Єжи Шмайдзінські, заступник міністра закордонних справ Анджей Кремер, останній президент республіки у вигнанні Ришард Кочаровський, керівник Інституту національної пам’яті Януш Куртика і низка інших високих посадовців. Вся Польща оплакувала загибель...

Вулиця Квітки Цісик

Розташована в масиві приватної забудови мікрорайону Гречани. Вулиця сформувалася та отримала свою назву Колгоспна (від колгоспу, що існував колись в Гречанах) ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. У 1966 р. частину вул. Колгоспної (від вул. Курчатова до залізничного переїзду), що примикає до пров. Зенітного, перейменували у вул. Зенітну. Таким чином, нині вулиця пролягає від залізничного переїзду до вулиці Польової. Перейменована у 2016 році.

Квітка Цісик народилася в Нью-Йорку, у родині, яка походила з львівської інтелігенції. Її батьки емігрували в США у 1949 році, коли тікали від радянської влади. В дитинстві Квітка відвідувала «Пласт» – українську скаутську організацію патріотичного спрямування, чиї осередки є в усьому світі. Як і всі пластуни, вона їздила в гірські табори, вивчала українські пісні та звичаї. Таким чином, незважаючи на те, що співачка знаходилася далеко від України, українська ідентичність змалечку була невід’ємною частиною її особистості.

Повне ім’я співачки — Квітослава, проте близькі називали її просто Квіткою. Так і з’явився псевдонім для майбутніх українських музичних записів. У США Цісик здобула популярність під іншим псевдонімом — Кейсі, поєднання перших літер її повного імені. З дитинства Квітка Цісик мріяла займатися музикою. Спершу хотіла стати скрипачкою, слідуючи стопами свого батька-музиканта. Пізніше Квітка прагнула стати оперною співачкою, адже володіла дуже рідкісним тембром голосу – колоратурним сопрано.

В Україні Квітка Цісик була лише один раз, у 1983 році, коли приїжджала зі своєю мамою до Львова. На той час її пісні були заборонені в Радянському Союзі, а шанувальники могли дістати платівки лише контрабандою. Відтак, давня мрія співачки заспівати на своїй історичній батьківщині лишилася нездійсненою.

Провулок Клубний

Розташований у масиві приватної забудови мікрорайону Ближні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Вокзальної до вул. Вишневої. Сформувався ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Назву отримав від розташованого тут колись сільського клубу.

Вулиця Кооперативна

Розташована на західній околиці міста у мікрорайоні Дальні Гречани. Пролягає від вул. Курчатова до вул. Північної. Виникла в 1953 р. і назву отримала від побудованої того ж року тут бази облспоживспілки.

Маслосирбаза, вул. Кооперативна, 3. В 1944 р. у Проскурові створили базу «Молтехпостачзбут», для якої в 1951 р. у Гречанах ввели в дію маслохолодбазу. Підприємство освоїло виробництво твердих та плавлених сирів, бринзи, масла, а за останнє десятиріччя – кисломолочних продуктів та продукції з незбираного молока, морозива, безалкогольних напоїв. Нині хмельницька маслосирбаза є одним із провідних підприємств галузі в регіоні.

Керівник – Беседа Людмила Василівна – голова правління. У 2010 році отримала звання «Людина року» у номінації «За динаміку розвитку». Була депутатом міської ради.

Діяльність підприємства включає перероблення молока та виробництво сиру.

Продукція таких видів: сири плавлені, сири тверді, майонез, морозиво, масло тваринне, незбираномолочні продукти.

Вулиця Костюшка

Розташована в масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1989 році.

Костюшко Тадеуш (1746-1817) народився на Волині. Випускник Варшавської лицарської школи, королівський стипендіат у Парижі. Бувши генералом брав участь у війні за незалежність у Північній Америці, після повернення до Польщі служив в армії, відзначився в боях проти Тарговицької конфедерації (бій під Зеленцями, нині – село Старокостянтинівського р-ну); емігрував, потім повернувся до Польщі в період визвольного повстання 1794 р. Був головнокомандувачем національних збройних сил, видав Поланецький універсал, що обмежував панщину. Після поразки під Мацейовичами потрапив у полон, утримували його в Петропавлівській фортеці. Після звільнення виїхав до Швейцарії. Герой двох народів – польського й американського.

Вулиця Романа Шухевича (Курчатова до перейменування)

Одна з головних магістралей мікрорайону. Бере початок від вул. Проскурівського підпілля (мікрорайон Ближні Гречани) і пролягає до західної околиці міста (мікрорайон Дальні Гречани). Сформувалася в середині 1960-х років після розбудови ряду підприємств (заводу термопластавтоматів, комбінату будматеріалів та ін.), назву отримала на честь Ігоря Курчатова.

На цій вулиці розташовані філії банків, завод покрівельних матеріалів «Арсенал-центр», ПП «Едельвейс», яке займається швейним виробництвом та виготовляє трикотажну продукцію. Тут працюють найкращі в Україні дизайнери,

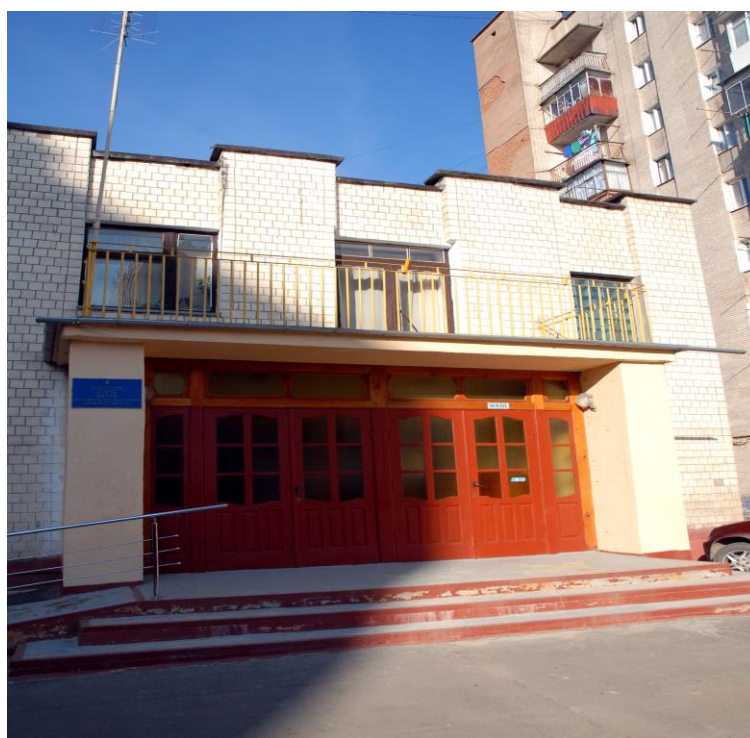
технологи, програмісти, спеціалісти середньої ланки. Вироби цієї торговельної марки відомі не лише на Хмельниччині, але й за її межами.

Вулиця славиться своїми мистецькими центрами. Це, зокрема: Дитяча школа мистецтв «Райдуга», Центр національного виховання учнівської молоді, міська бібліотека-філія №3. На базі профтехучилища №7 створено Центр профтехосвіти, торгівлі та харчових технологій. Тут навчаються майбутні бармени, касири, продавці, повари і кондитери.

Романа Шухевича, 2/1Б. ТОВ «Тритон ЛТД». Продаж побутової техніки, посуду, аксесуарів. Ціни середні, великий асортимент.

Романа Шухевича, 18. АТБ-Маркет. Відчинено цілодобово. Низькі ціни, великий асортимент в одному супермаркеті.

Центр національного виховання учнівської молоді вул. Романа Шухевича, 16

Центр національного виховання учнівської молоді відкрито згідно з рішенням виконкому Хмельницької міської ради № 32 від 20 травня 1998 року з метою створення умов для розвитку культури в мікрорайоні Гречани та керуючись статтею 39 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Рішенням виконкому Хмельницької міської ради від 13.04.2000 року Центр національного виховання учнівської молоді підпорядковано міському відділу культури.

Це широкодоступний культурно-освітній заклад, який є складовою частиною єдиної культурно-освітньої частини міста. Головним завданням центру, відповідно до його призначення, згідно з діючим законодавством є: створення умов для всебічного гармонійного розвитку учнівської молоді як особистостей; розвитку її талантів, розумових та фізичних здібностей; творчого мислення,

потреби і вміння самовдосконалення; формування національної свідомості, громадської позиції, власної гідності.

ЦНВУМ проводить навчально-виховну роботу з вихованцями, учнями, студентами, переважно віком від 5 до 25 років. Особливу увагу надає молоді мікрорайону Гречани.

Центр національного виховання учнівської молоді здійснює різноманітну організаційно-масову, культурно-освітню роботу шляхом проведення свят, конкурсів, концертів, виставок, інших організаційно-масових та культурно-розважальних заходів, направлених на виконання головних статутних цілей, використовуючи різнобічні засоби емоційного впливу з урахуванням вікових особливостей дітей та молоді, пошук нових сучасних форм організаційно-масової роботи.

В ЦНВУМ працює клуб «Закон і порядок», який займається питаннями юридично-правового виховання учнівської молоді. На засідання клубу постійно запрошують працівників міського наркологічного диспансеру, обласного центру профілактики і боротьби зі СНІДом, провідних спеціалістів Хмельницького міськрайонного управління юстиції, працівників правоохоронних органів та установ, а також студентів-правовиків.

Народний аматорський ансамбль українського фольклорного танцю «Гонта» – лауреат місцевих та міжнародних фестивалів народної творчості, а в 1987 році йому надано звання «народний аматорський колектив». Ансамбль – активний учасник всіх концертів, які проводять центр, міське та обласне управління культури і туризму.

Творчою групою ансамблю танцю «Гонта» керує Мезенцева Людмила Іванівна.

При ансамблі працює підготовча група (керівник – Людмила Мезенцева), учасники якої вивчають класичний та характерний екзерсиси. У складі підготовчої групи – 11 дітей.

Основним завданням ансамблю народного танцю «Калина» є розвиток у школярів художнього смаку, ознайомлення з культурою України та інших народів. Учасники гуртків постійно поповнюють основний склад колективу. Ансамблю народного танцю «Калина» надано звання «зразковий».

Зараз молодь дуже захоплюється хіп-хопом, юнаки та дівчата не просто виконують трюки брейк-дансу, але й слухають ритм, імпровізують, дають волю своїй фантазії. Все це збільшує силу дії сучасного естрадного танцю, розширює його можливості та приводить до формування внутрішнього світу молодих людей.

Створений у 2000 році ансамбль сучасного естрадного танцю «Нове покоління» (керівник – Ольга Кліменко) – учасник багатьох міжнародних, всеукраїнських, обласних та міських фестивалів, конкурсів, змагань. Є постійним учасником масових заходів, які проводить ЦНВУМ та Управління культури і туризму Хмельницької міської ради. Але він не зупиняється на досягнутому, постійно працює над підвищенням свого професійного рівня, поповненням репертуару.

Ансамбль спортивного бального танцю «Акцент» (керівник – Дмитро Гулеватий) розпочав своє існування з вересня 2000 року. З того часу у молоді мікрорайону Гречани з'явилась можливість займатися бальними танцями.

Ансамбль спортивного бального танцю – учасник всеукраїнських, обласних та міських конкурсів і змагань. Тут займаються діти всіх вікових категорій. В ігровій формі проводять заняття для найменших, діток 4-5 років. Вихованці ансамблю вивчають танці латиноамериканської та європейської програм, знайомляться з основами класичного танцю. Урок складається з розминки та партерної гімнастики, велику увагу приділяють фізичній підготовці учнів. Під час навчання дітей знайомлять з історією танцю, який вони вивчають, етикетом, правилами поведінки на танцювальному майданчику (паркеті).

Театр – синтез багатьох мистецтв, об'єднаних у гармонійне ціле. Він впливає не тільки словом, особливим емоційним станом актора, а й пластикою руху, музикою, світлом, кольором. Включення школярів у театральну діяльність є неоціненним з огляду на громадянське становлення особистості, ефективним шляхом морально-естетичного виховання. Адже театральна творчість сприяє формуванню спостережливості та уважного ставлення до навколишнього світу, людей, здатності до співчуття та співпереживання, готовності до співдії. Головною метою керівника молодіжного театру «Токос» Надії Топольницької є виховання естетично розвиненої особистості, допомога молоді у виборі майбутнього життєвого шляху, розвиток акторських здібностей, сценічної культури мовлення.

Вивчаючи курс «Основи акторської майстерності», гуртківці оволодівають теорією театрального мистецтва, знайомляться з кращими зразками світової драматургії, працюють над постановкою голосу, беруть участь у практичній діяльності театру, постійно виступають у ролі ведучих та акторів концертів, шоу-програм та свят.

Завдяки творчій насназі, ентузіазму та необхідним організаторським здібностям організовано у 2008 році в Центрі національного виховання учнівської молоді інструментальний ансамбль «Чумацький шлях», керівник – Сергій Строян.

Те, з яким бажанням займаються діти в гуртку малювання, свідчить, що Старовинне і вічно юне мистецтво живе новим життям у нашому сьогоденні – ось про це говорять малюнки, створені учнями гуртка. В гуртку малювання (керівник – Наталія Сімцова) діти вивчають такі дисципліни, як: малюнок, живопис, композиція. У процесі навчання учні знайомляться з історією мистецтв, видами та жанрами образотворчого мистецтва, знайомляться з історією творчості і життя великих художників, технікою малювання. Для дорослих учнів окремо проводиться навчання по індивідуальній програмі, де вони знайомляться з моделюванням-конструюванням швейних виробів у вигляді зразків-малюнків.

На базі Центру національного виховання учнівської молоді Обласна федерація бойових мистецтв відкрила секцію традиційних та сучасних бойових мистецтв (карате-до, карате-джитсу, джиу-джитсу), яка дає змогу дітям різного віку розвиватись фізично, захищати не тільки себе, стати відповідальнішими, з більшою повагою ставитись до однолітків та оточуючих. На базі федерації функціонують спортивні літні табори, в яких діти вчать самі собі готувати їжу, надавати першу медичну допомогу, загартовуються не тільки фізично, але й духовно.

Фітнес – здоровий спосіб життя, в перекладі з англійської – «стрункість, відмінна форма, бадьорість». Аеробіка плюс фітнес – блокова методика занять, де поєднуються гарний настрій, вільне володіння тілом та чудове самопочуття.

Гурток фітнесу та аеробіки – це комплексні заняття з фітнесу, аеробіки та шейпінгу. Сюди приходять дівчата та жінки різного віку, які зрозуміли силу здорового способу життя в поєднанні з ритмікою та танцем. У 2006 році впроваджено новий комплекс вправ. Постійно проводять лекції про доцільність здорового способу життя та здорового харчування.

Гурток англійської мови почав працювати з вересня 2006 року. Заняття проводять в групах відповідно до фактичної підготовки дітей. Навчальний процес проводиться згідно з вимогами шкільної програми. Основними напрямками роботи з гуртківцями є: розмовна мова, читання, переклад адаптованих текстів, робота зі словником. Діти вивчають окремі факти із життя та культури англійських країн.

Навчально-виховний комплекс №7 вул. Романа Шухевича, 4/3

Тел. 55-03-25.

Директор – Горенко О. М.

Заступники – Курманська Л. І., Степасюк Л. В., Байдич Л. В., Ремарчук І. Н.

Школа відкрита у 1986 році, III ступінь (ліцей) – у 1999 році.

Кількість учнів – 1276.

Кількість педпрацівників – 136.

Першим директором школи був Наугольний Валентин Андрійович.

У 1986 році було укомплектовано 20 перших класів.

В 2003 році колектив закладу взяв участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'я, став переможцем II етапу конкурсу, нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України за впровадження інноваційних технологій щодо формування культури здоров'я. З 2004 року НВК №7 є освітньо-інформаційним центром розвитку національної мережі шкіл, що сприяють здоров'ю України.

У 2006 році НВК №7 був учасником Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'я, за результатами якого НВК №7 включено в Національну мережу шкіл сприяння здоров'ю. Нагороджено Грамотою Міністерства освіти та науки за пропаганду здорового способу життя серед дітей, впровадження інноваційних виховних технологій.

У 2007 році заклад взяв участь в X (ювілейній) Міжнародній виставці навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні». У НВК №7 працює 8 відмінників освіти України:

Гринчук Ольга Іванівна,

Біла Ольга Андріївна,

Римарчук Ірина Никифорівна,

Остапчук Юрій Володимирович,

Гринь Тамара Петрівна,

Сенаковська Лілія Дмитрівна,

Гаврилюк Віра Миколаївна,

Пасічник Надія Петрівна,

Волощук Валентина Йосипівна.

Колектив продовжує працювати за власною концепцією «НВК №7 – Школа сприяння здоров'ю» та комплексною програмою «Здоров'я через освіту»,

НВК №7 став учасником програми «Healthy Schools: заради здорових і радісних школярів». У всіх ланках школи впроваджується поступове ускладнення, поглиблення в ході реалізації програми «Здоров'я через освіту». У НВК №7 за останні три роки максимально використовували години варіативної частини навчального плану для організації роботи факультативних курсів та тренінг-модулів за методикою освіти «Рівний – рівному».

Працювали і продовжують працювати гуртки, секції, клуби гандболу, волейболу, футболу, туризму, загальної фізичної підготовки, військово-патріотичної роботи, аеробіки, вільної боротьби, карате, рукопашного бою, тенісу, плавання, аквааеробіки. На заняттях учні продовжують вдосконалювати свою майстерність, розвивати фізичні сили, зміцнювати здоров'я.

«Школа здоров'я», керівником якої є Тодосійчук А. В, понад 18 років щорічно в різних спортивно-оздоровчих гуртках об'єднує близько 200 учнів. Серед гуртківців є учень, який виконав норматив кандидата у майстри з веслування, призери міжнародних, всеукраїнських чемпіонатів з боротьби, веслування, обласних та міських змагань з легкої атлетики, спортивних танців, настільного тенісу, призери міських змагань з гандболу, футболу (тренер Гуца В. П.), переможці міського етапу конкурсу «Діджус-фан – 2008», призери міжрегіонального етапу Всеукраїнського чемпіонату «Діджус-гол – 2008».

Сприяє цьому сучасна матеріально-спортивна база – плавальний басейн, спеціалізовані спортивні зали. Плавальний басейн працює відповідно до умов з повним навантаженням: це і секції навчання плаванню молодших учнів, секції оздоровчого та тренувального плавання як старшокласників, так вчителів школи, секції оздоровчого плавання для дорослих. Особлива популярна у молоді секція аквааеробіки. У басейні також проводять уроки фізкультури, змагання та здачі нормативів з плавання.

Курчатова, 5/4. Супермаркет «Сонях». Був відкритий у 2019 році. Тут широкий асортимент продукції.

Торгова марка «НАСОЛОДА» вул. Романа Шухевича, 6/5

Дарувати свято кожного дня! Саме це бажання, а також прагнення повернути людям культуру харчування та справжню насолоду красою і смаком керувало маленьким, створеним у 1996 році, кондитерським цехом, на якому працювало у той час 4 людини.

Торгова марка «НАСОЛОДА» – це сімейний бізнес, сучасне підприємство, регіональний лідер у виробництві м'яких кондитерських виробів.

Кондитери ТМ «Насолода» підвищують свій професійний рівень не тільки в Україні, але й ретельно вивчають досвід підприємств Західної Європи.

При виробництві продукції «НАСОЛОДИ» використовуються технології сучасного кондитерського мистецтва: англійська технологія приготування букетів з мастичної маси, приготування ажурних прикрас із заварного тіста, французька технологія оформлення весільних тортів стрічковими прикрасами, весільні торти типу «Крокенбуш» за французькою технологією із заварного тіста з елементами прикрас з карамельної маси, техніка витяжної карамелі для стрічок, квітів, приготування прикрас з пастилажної та шоколадної мас – весільних фігур та ін. «НАСОЛОДА» першою в Україні освоїла технологію виробництва фототортів.

Над дизайном кожного виробу працює художник-кутюр'є.

Серед досягнень «Насолоди» можна відзначити:

- переможець II Міжнародного фестивалю з кулінарного мистецтва в Україні у номінації «Золотий кондитер року – 2007»;
- золота медаль на III Чемпіонаті України з кулінарної та кондитерської майстерності (2003 рік, м. Київ);
- срібна медаль у конкурсі «Українське – найсмачніше» на національній виставці-ярмарковій «Регіони України пропонують» (2002 рік, м. Київ);
- 1 місце на Кубку України з пекарської майстерності (2002 рік, м. Київ);
- 1 місце у конкурсі «Ласощі – 2001» (м. Київ);
- срібна медаль на фестивалі кулінарного мистецтва (2001 рік, м. Київ).

Переваги: широкий асортимент продукції; професіоналізм працівників, багаторазово підтверджений на всеукраїнських та міжнародних конкурсах професійної майстерності; всі кондитерські вироби торгової марки «НАСОЛОДА» виготовляються на основі натуральної високоякісної сировини; завжди свіжа продукція; індивідуальний підхід до кожного клієнта та виготовлення ексклюзивних виробів на замовлення; витончені солодощі ручної роботи; вишуканий дизайн від кращих майстрів.

Асортимент ТМ «НАСОЛОДА». Асортимент фірми складає понад 200 найменувань: торти, тістечка, пироги, рулети, кекси, булочки, листкові вироби, ексклюзивні вироби на замовлення (весільні торти та короваї, святкові торти, корпоративні торти, дитячі торти, фототорти, карамельні скульптури, шоколадні композиції солодкі подарунки).

«НАСОЛОДА» надає послуги з організації та декорування святкових солодких фуршетів на днях народження, презентаціях, виставках, ділових зустрічах, корпоративних заходах.

Асортимент постійно вдосконалюють і оновлюють: кожного місяця розробляють новий вид виробів за власним оригінальним рецептом. Головний принцип, яким керуються насолодівці: ніколи і ні в чому не бути схожими за смаковими якостями на будь-кого.

**Відкрите акціонерне товариство «Термопластавтомат»
вул. Романа Шухевича, 8**

Продукція: термопластавтомати, обладнання для виготовлення одноразового посуду, видувні агрегати, обладнання для переробки відходів пластмаси, екструдери для виробництва комбікормів, котли опалювальні газові, товари народного вжитку з пластмаси, литтєві та видувні пресформи, форми для формування виробів з полімерних рулонних матеріалів.

Відкрите акціонерне товариство «Термопластавтомат» було створено в 1968 році. Це єдине в Україні спеціалізоване підприємство з виробництва термопластавтоматів. У 1971 році на підприємстві введено в експлуатацію першу чергу виробництва потужністю 1500 термопластавтоматів. У 1989 році введено другу чергу виробництва потужністю 1000 термопластавтоматів. В 1989 році повністю було завершено будівництво заводу. У липні 1995 року відповідно до Указу Президента України №699/94 від 26.11.1994 р. на базі заводу «Термопластавтомат» створено ВАТ «Термопластавтомат».

Існуюча організаційна структура підприємства була створена на базі розробленого у 1996 році галузевою комісією профільного міністерства (Мінмашпрому) проекту реструктуризації ВАТ «Термопластавтомат». На базі 100% власності ВАТ «Термопластавтомат» було створено 15 дочірніх підприємств. Станом на 1.01.2004 р. існують 9 дочірніх підприємств: ДП «Техоснастка» – виробництво нестандартного обладнання та технологічної оснастки; ДП «Термопластсервіс» – ремонт та сервісне обслуговування термопластавтоматів; ДП «Термопласт-Інструмент» – виробництво пресформ та технологічної оснастки; ДП «Термопластспецбуд» – будівельно-монтажні роботи; ДП «Мірена» – гуртова та роздрібна торгівля; ДП «Санаторій-профілакторій “Сонячний”» – оздоровлення працівників підприємства та надання послуг населенню; ДП «Термопак» – виробництво товарів народного споживання. Всі дочірні підприємства є самостійними юридичними особами. Протягом 2000-2004 рр. рішенням загальних зборів акціонерів було створено філії з правом нарахування і виплати заробітної плати: «Виробничник», «Механік», «МСВК-1», «Складальник», «Заготівельник», «Термопласткомплектпостач», «СКТБ», «Пресагрегат», «Здоров'я», «Охоронник», «УМРП», «Термопласт-Енергія».

Продукція ВАТ «Термопластавтомат» поділяється на такі основні групи: а) термопласти-автомати, реактопластавтомати, спеціальні литтєві машини; б)

товари народного вжитку (представлено апаратами для опалення та гарячого водопостачання та виробами з пластмас побутового призначення). Основними споживачами опалювальної техніки є приватні підприємства, товариства, газові установи України. Основні шляхи розвитку підприємства:

1. Виробництво термопластавтоматів;
2. Виготовлення супутнього обладнання (дробарки, гранулятори, агломератори, бункери);
3. Виготовлення запчастин до раніше виготовлених термопластавтоматів та під замовлення на термопластавтомати інших виробників;
4. Ремонт на виробничих площах раніше виготовлених термопластавтоматів;
5. Виготовлення різних моделей газових котлів. Інформація про особливості стану розвитку машинобудівної галузі.

Дитяча школа мистецтв «Райдуга» вул. Романа Шухевича, 9

Хмельницька дитяча школа мистецтв «Райдуга» створена рішенням десятої сесії Хмельницької міської ради № 14 від 12.02.2003 року.

Директор – Бондар Олена Борисівна.

Заступник директора з навчально-виховної роботи – Красовська Ірина Василівна. Контингент школи – 540 учнів. Навчальний процес здійснюють 42 викладачі; 7 викладачів мають педагогічне звання «викладач-методист». Сьогодні школа мистецтв «Райдуга» налічує пів тисячі дітей.

У рамках Програми підтримки обдарованих дітей міста 15 учнів школи з 2005 року стали стипендіатами Хмельницької міської ради та Хмельницької обласної державної адміністрації.

Хмельницька дитяча школа мистецтв «Райдуга» за підтримки Управління культури і туризму Хмельницької міської ради проводить мистецькі конкурси:

- Всеукраїнський конкурс творчих колективів викладачів мистецьких шкіл "Музична палітра" (2011, 2014, 2016, 2018);
- Відкритий міський конкурс бандурного мистецтва для учнів мистецьких шкіл "І задзвеніли струни..." (2016, 2018);
- Міський конкурс дитячих художніх робіт «Портрет моєї матусі» (2017, 2019). Конкурси проводяться раз на два роки.

В школі успішно працюють **учнівські колективи**:

- ансамблі гітаристів – керівники Олександра Галкіна та Анастасія Ільчук;
- зразкова капела бандуристів «Гречаники» – керівник Оксана Вдовіна;
- ансамбль скрипалів – керівник Галина Ковальчук;
- хор учнів інструментальних класів – керівник Ольга Захарчук;
- хор "Райдуга" вокально-хорового відділення – керівник Аліна Севак;
- фольклорний ансамбль "Вербиця" – керівник Ірина Мазурек;
- ансамбль народної пісні «Джерельце» – керівник Тетяна Міцель;
- зразковий ансамбль сучасного танцю "Купава" – керівник Леся Федоренко;
- зразковий хореографічний ансамбль "Галант" – керівник Олена Богач.

Діючими творчими **колективами викладачів** школи є:

- вокальний ансамбль «Консонанс» – керівник Ірина Красовська;
- фортепіанний дует у складі Анни Олійник та Вікторії Василюк;
- інструментальний ансамбль «Канцона» – керівник Олександра Галкіна;
- дует гітаристів у складі Олександри Галкіної та Анастасії Ільчук.

Колектив школи активно займається громадською та культурно-мистецькою діяльністю, співпрацюючи з навчальними закладами, бібліотеками та підприємствами міста.

Храм Казанської ікони Божої Матері вул. Романа Шухевича, 11/2

Будівництво храму розпочали у вересні 1997 року. Перша літургія – 21 березня 1998 року. І вже у 2002 році храм було побудовано. Освячення нового храму і престолу відбулося в день престольного свята Казанської ікони Божої Матері 4 листопада 2004 року.

Щороку 21 липня Православна Церква вшановує ікону Божої Матері «Казанська». Саме у цей день парафія мікрорайону Гречани міста Хмельницького відзначає престольне свято свого храму на честь ікони Божої Матері «Казанська».

Недарма ж бо написана іконописцем Миколою Мельничуком ікона для храму на честь ікони Божої Матері «Казанської» стала чудотворною. Святиною храму є Казанська

ікона Божої Матері з часточками мощей Олексія Карпаторуського.
При храмі діє недільна школа для дітей.

Бібліотека-філія №3
вул. Романа Шухевича, 15/1

Бібліотека є однією з найстаріших в місті. Відкрита 1 липня 1948 року.

Була розташована початково за адресою пров. Шкільний, 8 (тепер це – обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді). У 60-х роках переведена в приміщення по вул. Вокзальній, 59. На початку 80-х років бібліотеку розмістили в приміщенні по вулиці Вокзальній, 56. З 1994 по 1995 рр. книгозбірню 4 рази переводили в різні непристосовані приміщення.

З 1996 року заклад знаходиться за адресою вул. Курчатова, 15/1. У мікрорайоні Гречани це єдина масова бібліотека, яка обслуговує понад 2360 читачів – дорослих та дітей. Книжковий фонд бібліотеки складає близько 26 тисяч примірників. Робота бібліотеки тісно пов'язана з культурно-мистецькою діяльністю Центру національного виховання учнівської молоді, Дитячої школи мистецтв «Райдуга», НВК №7, ЗОШ №29, ЗОШ №20, міською літературною спілкою «Поділля», обласним осередком Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України».

Додаткові послуги:

- користування комп'ютером;
- сканування;
- ксерокопіювання;
- друк документів;
- «Бібліо-Няня»;
- у бібліотеці працює клуб «Літературні зустрічі».

На «Літературних зустрічах» були присутні такі письменники, як-от: Н. Яніцька, Г. Корицька, М. Цимбалюк, М. Міхалевський, В. Захар'єв, Н. Поліщук, В. Олійник. Відвідувачі книгозбірні мають змогу зустрітися, поспілкуватися з цими письменниками. Голотова Ірина – аспірантка Києво-

Могилянської академії є читачкою бібліотеки та членом клубу «Літературні зустрічі». Вона опублікувала збірку «Назустріч майбутньому» (псевдонім Ріна Логос).

Бібліотекарка читального залу Ілаш Тетяна щотижня проводить мовну хвилинку на сторінках фейсбуку та інстаграму, створює мотиваційні відеоролики, публікує декламування поезій відомих українських митців слова та твори місцевих подільських письменниць Н. Поліщук, О. Саліпи, Г. Корицької. Також створює бібліотечні меми, котрі роблять комунікацію з відвідувачами сторінок соціальних мереж веселішою, популяризує та рекомендує цікаві книги. Отримала диплом за участь у Міжнародному літературному марафоні «Моя Леся Українка».

Щоліта на майданчику «Сонечко» організовуються літні читання, вуличні акції, на котрих діти беруть участь у різноманітних цікавих конкурсах, рухливих, інтелектуальних іграх. Працівниці книгозбірні залучають читачів до участі в онлайн- і офлайн-флешмобах, вчителів та майстринь міста Хмельницького – до майстер-класів.

Бібліотечні новини, корисні поради для користувачів регулярно публікуються у соціальних мережах «Фейсбук», «Інстаграм», блозі бібліотеки «Бібліотечними шпальтами», а також на ютуб-каналі. Саме тут усі охочі мають змогу дізнаватися про новини, цікаві події, акції, конкурси, які відбуваються у книгозбірні №3.

Бібліотека-філія №3 працює за напрямом «Польська мова». Ця робота книгозбірні здебільшого здійснюється шляхом культурно-просвітницької діяльності, де учні ЗОШ №20 знайомлять присутніх з історією та традиціями наших сусідів. Бібліотекарі допомагають у підборі тематичної літератури.

Спортивно-культурний центр «Плоскирів» вул. Романа Шухевича, 90

Головний осередок культури та дозвілля мікрорайону Дальні Гречани. Створений на базі широкоформатного кінотеатру «Восток», введеного в експлуатацію в 1962 р. Навпроти центру розташований стадіон «Локомотив». Його реконструювали. Оновлене місце для занять спортом відкрили урочисто. Поле було в жахливому стані. Витративши близько 1,9 млн грн, оновили не лише газон, обладнавши його системою поливу, а й доріжки, трибуни, роздягальні тощо. Тутешні мешканці кажуть, що про старий «Локомотив» нагадує хіба що розташування стадіону. Стадіон «Локомотив», що у Гречанах, працює у тестовому режимі.

Провулок [Романа Шухевича](#) (Курчатова до перейменування 20.10.2021)

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Курчатова до вул. Північної.

Вулиця [Локомотивна](#)

Розташована в мікрорайоні Гречани. Заснована в 1966 р. у колишньому залізничному містечку «Бараки».

Вулиця [Міцкевича](#)

Розташована у мікрорайоні Дальні Гречани, пролягає від пров. П'яскорського до вул. Кооперативної, забудована переважно приватними будинками. Виникла в 1957 р. як вулиця, що прокладена паралельно вул. Північній, у зв'язку з чим отримала назву – 2-а Північна. В 1991 р. перейменована на честь А. Міцкевича.

Міцкевич Адам Бернард (1798-1855) – польський поет, діяч польського національно-визвольного руху. Значну увагу приділяв українській культурі та історії, захоплено говорив про мелодійність української мови.

Провулок Некрасова

Розташований у центральній частині міста в районі залізничного вокзалу. Має переважно багатоповерхову забудову, пролягає від вул. Заводської до вул. Трембовецької, примикаючи до вул. Некрасова. Прокладений згідно з планом забудови міста від 1888 р., спочатку мав назву провулок Вокзальний. У 1964 р. вирішено перейменувати на честь Некрасова, адже в місті у мікрорайоні Гречани існував ще один провулок Вокзальний.

Некрасов Микола Олексійович (1821-1878) – поет, публіцист. Народився на Поділлі, у Немирові, дитинство провів у с. Юзвині (тепер с. Некрасове Вінницької обл.). Був вільним слухачем Петербурзького університету, почав друкуватися з 1838 р. У 1847-1866 рр. був редактором журналу «Современник», з 1868 р. – редактор журналу «Отечественные записки». В поезії відображав народне життя. Серед найвідоміших творів: «Мороз, Червоний ніс», «Руські жінки», «Кому на Русі жити добре».

Вулиця 2-а Нова

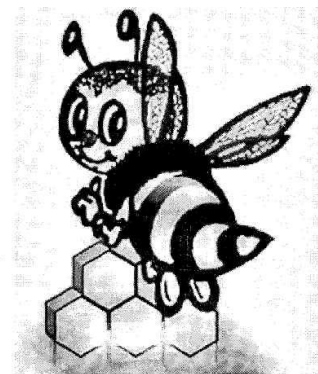
Розташована в масиві приватної та малоквартирної забудови вздовж річки Плоскої на межі з районом Близніх Гречан. Пролягає паралельно вул. Проскурівського підпілля від вул. Будівельників до берегів Плоскої. Виникла в 1958-59 рр. під час забудови нового житлового масиву на колишній болотяній місцевості річкової долини Плоскої.

Вулиця 3-я Нова

Розташована в масиві приватної та малоквартирної забудови вздовж річки Плоскої на межі з районом Близніх Гречан. Пролягає паралельно вул. Проскурівського підпілля від вул. Будівельників до берегів Плоскої. Виникла в 1958-1959 рр. під час забудови нового житлового масиву на колишній болотяній місцевості річкової долини Плоскої.

На вулиці 3-й Новій знаходиться приват. ВКФ «Бджілка». Фірма «Бджілка» пропонує такі послуги та продукцію:

- проектування та виготовлення пресформ;
- термопластавтомати від 50 до 3200 тонн зусиллям змикання;
- охолоджувачі рідини;
- дробилки, термостати, дозатори та інша периферія;
- видувні машини;

- бункерні сушки та вакуумні завантажувачі;
- теплообмінники;
- масляні фільтри;
- приймає замовлення на лиття пластмас.

Основна наша перевага – повний незалежний цикл виготовлення пресформ, від аналізу виробу до тестування пресформ на власних термопластавтоматах.

Вулиця 4-а Нова

Розташована в масиві приватної та малоквартирної забудови вздовж річки Платої на межі з районом Ближніх Гречан. Пролягає паралельно вул. Проскурівського підпілля від вул. Будівельників до берегів Платої. Виникла в 1958-1959 рр. під час забудови нового житлового масиву на колишній болотяній місцевості річкової долини Платої.

Вулиця Окинського

Нова вулиця на південно-західній околиці міста в масиві індивідуальної забудови при виїзді на Шаровечку (район заводу «Катіон»). Виникла у 1995 р., пролягає вздовж вул. Західної Окружної.

Окинський Йосип Йосипович (1922-1944) – учасник Другої світової війни, розвідник. Народився в 1922 р. у приміському селі Гречани в родині службовців. В 1935 р. сім'ю Окинських за наклепом звинуватили у “антирадянських розмовах” та вислали якомога далі від кордону – на Полтавщину. В 1938 р. батька заарештували, як “ворога народу”, і рішенням “трійки” розстріляли. З початком війни (1941 р.) до хати, в якій жили на Полтавщині Окинські, повернулися господарі (були теж вислані в 1930-х роках). Тому мати з дітьми рушила до Гречан. В 1944 р., після визволення Проскурова, Йосипа призвали до армії, зарахувавши до 276-ї Темрюкської дивізії в розвідроту. 20 травня 1944 р. під час бою в районі села Зелене Бучацького району рядовий Й. Окинський заклав амбразуру доту (довготривала оборонна точка) своїм тілом. Ворожий кулемет замовк, але чоловік загинув. Командування дивізії запропонувало Й. Окинського нагородити званням Героя Радянського Союзу... Але вище керівництво відхилило прохання, зауваживши на те, що він “син ворога народу”. Лише через 30 років після війни Й. Окинського нагородили посмертно.

Вулиця Олійника

Розташована у мікрорайоні Гречани. Пролягає вздовж залізничної станції та вокзалу Гречани. Вулиця сформувалася ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Вона була частиною вул. Вокзальної, пристанційну частину якої у 2000 р. відокремили та перейменували на честь Б. С. Олійника.

Олійник Борис Степанович (1934-1999) – заслужений працівник транспорту України, почесний залізничник, перший керівник «Укрзалізниці», заступник міністра транспорту України. Народився в селі Божиківці Деражнянського р-ну. В 1959-1961 рр. працював начальником залізничної станції Гречани. В 1980-1999 рр. – начальник Південно-Західної залізниці, одночасно в 1990-1993 рр. виконував обов'язки керівника Державної адміністрації залізничного транспорту – «Укрзалізниці». Б. С. Олійник зробив великий внесок в

розвиток залізничного транспорту у Хмельницькому та області. Саме в роки його керування «Південно-Західною залізницею» та «Укрзалізницею» побудовано новий залізничний вокзал у Хмельницькому, реконструйована станція Гречани, в 1998 р. проведена електрифікація дільниці Жмеринка – Хмельницький – Волочиськ. У 1999 р. Б. С. Олійник трагічно загинув.

Вулиця Олімпійська

Розташована у мікрорайоні Ближні Гречани. Пролягає від початку вул. Курчатова вздовж західної частини Центрального парку культури та відпочинку. Виникла в 1980 р., назву отримала на честь XXII Олімпійських ігор, що відбувались того року в Москві. До того ж у липні 1980 р. естафета Олімпійського вогню пройшла по Поділлі. Маршрут пролягав через місто Хмельницький, де 8 липня на стадіоні «Поділля» відбулося велике спортивне театралізоване свято.

Вулиця Партизанська

Розташована в масиві приватної забудови мікрорайону Гречани. Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова.

Вулиця Пасічна

Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1976 р. було приєднано до Хмельницького.

Вулиця Північна

Пролягає від Центрального парку культури та відпочинку, вздовж р. Південний Буг, до мікрорайону Дальні Гречани. Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Назву отримала від місця розташування – на північній околиці Гречан, має переважно приватну забудову.

Провулок Північний

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Північної до вул. Курчатова.

Проїзд Північний

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Курчатова до прз. Торф'яного, пролягає паралельно вул. Північній.

Вулиця Польова

Розташована в масиві приватної забудови мікрорайону Гречани, пролягає вздовж його південно-західної околиці. Вулиця сформувалася ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Назву отримала через те, що пролягла поблизу полів колишнього гречанського колгоспу.

Провулок Польовий

Розташований у масиві приватної забудови мікрорайону Гречани. Виник як відгалуження від вул. Польової до вул. Залізничної.

Провулок Приміський

Провулок сформувався ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Пролягає від вул. Чкалова (мікрорайон Близні Гречани), має переважно приватну забудову. Перша назва – пров. Лановий – пояснюється тим, що він розташований поблизу колишніх гречанських ланів. У 1964 р. його перейменували на пров. Приміський.

Вулиця Проскурівського підпілля

Пролягає центральною частиною міста (від району центрального ринку) до мікрорайону Близні Гречани. Більша частина вулиці (до перехрестя з вул. Кам'янецькою) прокладена згідно з планом забудови міста від 1824 р. й мала назву – Аптекарьська, яка пов'язана з тим, що поблизу перехрестя з Олександрійською (нині – вул. Проскурівська) на початку 70-х років XIX ст. дворянин Л. Деревосед відкрив найкращу в місті аптеку (див. вул. Проскурівська, 13). На початку XX ст. вул. Аптекарьська була продовжена на захід – через грузькі заплави Плоскої проклали насип та дорогу до приміського села Гречани. В 1938 р. цю дорогу забрукували і від того часу вона склала єдине ціле з міською вулицею. На той час вулицю Аптекарьську вже перейменували (в 1921 р.) на честь полководця Г. Котовського. До наших днів збереглися будинки від забудови кінця XIX – поч. XX ст.: № 32 (двоповерховий будинок, належав також Л. Деревоседу, на початку XX ст. здавався в оренду Проскурівському повітовому з'їзду мирових суддів), № 34 (колишній ілюзіон С. Оксмана “Оаза”), №№ 60, 75, 77 – житлові будинки “цегляного” стилю. У 2000 р. вулицю перейменували на честь славного подвигу проскурівських підпільників-антинацистів.

Проскурівське підпілля – антинацистська нелегальна організація, яка діяла в роки Другої світової війни під час окупації Проскурова. У липні – серпні 1941 р. в окупованому місті виникли перші підпільні антинацистські групи: на станції Гречани (очолив Л. Пірковський), на цукрозаводі (Г. Мацьков, А. Янов, М. Алексєєв) та ін. Серед них одна була молодіжною, яку П. Семенюк. Також у приміських лісах діяла група з колишніх військовослужбовців на чолі з капітаном О. Поліщуком. До початку вересня в Проскуріві було 9 підпільних груп. У вересні того ж року М. Храновський об'єднав дев'ять підпільних організацій і груп Проскурова, створивши підпільний комітет, до складу якого увійшли також П. Вітанов, Ф. Назаров, П. Семенюк, І. Селіванов. Підпільники займалися диверсійною діяльністю, розповсюджували листівки, здобували зброю та спорядження для партизанів, виводили з ладу обладнання та паротяги, організували втечу полонених та тих, яких відправляли до Німеччини на примусові роботи.

У березні 1943 р. М. Храновський та група підпільників відправилася на південь області, де заснувала партизанський загін «Народний месник». У червні в одному з боїв на території Житомирщини М. Храновський загинув. 15 квітня 1943 р. загинув член підпільного комітету П. Семенюк, якого вбив німецький патруль під час спроби покинути місто (підпільник направлявся до партизан). А вже у квітні – травні окупантам вдалося заарештувати більшість членів

підпільних груп. Після тортур у квітні – травні 1943 р. окупанти розстріляли 35 підпільників, ще 7 стратили у червні – липні. Серед героїчно загиблих М. Трембовецька, О. Кшевїнська, І. Степаненко, М. Алексєєв, Ф. Волкотруб, М. Гандзишин, К. Кошарський та ін.

Попри це у червні 1943 р. підпільний комітет відновлює свою діяльність. До його складу увійшли Б. Дмитрук, А. Клименко, Ф. Назаров і В. Пітик.

Колишній ілюзіон «Оаза» вул. Проскурівського підпілля, 34

Одноповерхова будівля, споруджена на поч. ХХ ст. для потреб приватного ілюзіону С. Оксмана «Оаза». Цей кінотеатр мав один із найкращих у місті зал, який у 1920-х роках використовували також для циркових виступів та шоу борців. У перші роки радянської влади зал націоналізували та створили в ньому «Кіно ім. Леніна». Від 1945 до 1982 року у приміщенні перебувала обласна філармонія, а у 1982-1992 рр. – кінотеатр «Мир». Нині будинок № 34 є адресою розташування монотеатру «Кут» (створений у 1993 р., керівник та єдиний актор – В. Смотровель) та одного з меблевих салонів.

Гуманітарно-педагогічний інститут вул. Проскурівського підпілля, 139

Розпочинає свою історію від жовтня 1921 р., коли у Проскурові була створена педагогічна школа, яку вже в грудні того ж року реорганізували у вищі трирічні педагогічні курси. Через три роки педкурси реорганізували у педагогічний технікум, який у 1935 р. було розформовано. В 1945 р. педтехнікум відновив роботу, але вже як педагогічне училище. Навчальний заклад розташовувався спочатку на вул. Шевченка, згодом на вул. Театральній (тоді – Леніна), а з 1979 р. переїхав до нового навчального комплексу за нинішньою адресою. В 1999 р. педагогічному училищу присвоєно статус вищого навчального закладу II рівня акредитації і визначено нову назву – Хмельницький педагогічний коледж, а з 2000 р. підвищено статус і відповідно змінено найменування – Хмельницький гуманітарно-педагогічний інститут. Сьогодні у виші діють 5 факультетів, на яких навчається близько 2 тис. студентів.

Вулиця П'яскорського

Розташована у мікрорайоні Дальні Гречани, пролягає від пров. Курчатова до пров. П'яскорського, забудована переважно приватними будинками. Виникла в 1950-х роках на колишніх гречанських городах, і оскільки вже була вул. Городня, то ця отримала назву 2-а Городня. В 1964 р. перейменована на честь М. П'яскорського.

По цій вулиці розташувався завод «SEBN UA». Новий завод вже працює у Хмельницькому. Потужне виробництво запустили у місті. За європейськими стандартами на заводі у Гречанах виготовляють автомобільну електропроводку для відомих світових автомобільних брендів. 13 липня 2018 року у Хмельницькому гучно заявили про відкриття нового заводу. Запустити своє виробництво в місті вирішила *SE Bordnetze-Ukraine (SEBN UA)*. Тоді представники компанії розповідали про свої масштабні плани і анонсували можливість для хмельничан отримати хорошу роботу з відповідною зарплатою.

Для свого нового виробництва «SEBN UA» обрали приміщення колишнього механічного заводу в Гречанах. Розташоване воно в 5 хвилині ходьби від зупинки СКЦ «Плоскирів» (раніше кінотеатр «Восток»). У липні тут були закинуті будівлі і декілька робітників, які лише розпочинали ремонт. Минуло 3 місяці, а тут уже виготовляють електропроводку. Приміщення має площу 700 м². Керівник хмельницької філії «SEBN UA» – Олег Федчишин.

Провулок П'яскорського

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани, пролягає від вул. Курчатова до вул. Північної, забудований частково приватними будинками. Виник у 1950-х р. як відгалуження від вул. 2-ї Городньої, відповідно отримавши назву – пров. Городній. У 1964 р. перейменований на честь М. П'яскорського.

П'яскорський Микола Станіславович (1942-1963) – воїн, сапер. Народився в с. Городище Шепетівського району. В 1961 р. був призваний до армії, проходив службу в обмеженому контингенті рад. військ в Алжирі. Займався розмінуванням мінних полів, знешкодивши особисто понад 10 тис. мін. Загинув при розмінуванні.

Провулок Радісний

Розташований у масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виник у 1989 р. як відгалуження від вул. Весняної до вул. 1-ої Садибної, назву отримав за бажанням забудовників масиву.

Вулиця Ручковської

Розташована в масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1985 р.

Ручковська Вільгельміна Іванівна (1909-1943) – вчителька, член підпільної антинацистської організації локомотивного депо Гречани. Розстріляна німецькими окупантами. Посмертно нагороджена орденом.

Вулиця Саварчука

Розташована в масиві приватної забудови в мікрорайоні Ближні Гречани, пролягає від вул. Вокзальної до Гречанського переїзду. Виникла в 1958 р. та мала ім'я Кармалюка. У 1999 р. перейменована на честь Саварчука.

Саварчук Харитон Ксенофонович (1909-1988) – член підпільної антинацистської організації локомотивного депо Гречани. Народився та все життя прожив у Гречанах на провулку Шкільному.

Вулиця Савіної

Розташована в масиві індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1989 р.

Савіна Марія Гаврилівна (1854-1915) – видатна артистка. Народилася в Кам'янці-Подільському. В 1874 р. прийнята до Петербурзького олександрійського театру, в якому зайняла провідне місце. Створила понад 30 образів з п'єс О. Островського, І. Тургенєва тощо. Була першою артисткою, що стала на шлях широкої громадської діяльності.

Вулиця 2-а Садибна

Розташована в масиві індивідуальної забудови мікрорайону Гречани. Виникла в 1989 р.

Вулиця 3-я Садибна

Розташована в масиві індивідуальної забудови мікрорайону Гречани. Виникла в 1989 р.

Вулиця Сенкевича

Розташована у мікрорайоні Дальні Гречани, пролягає від пров. П'яскорського до пров. Північного, забудована переважно приватними будинками. Виникла у 1992 р., названа на честь Г. Сенкевича.

Сенкевич Генріх (1846-1916) – польський письменник, лауреат Нобелівської премії, почесний академік Петербурзької академії наук. Автор історичних романів “Вогнем та мечем”, “Потоп”, “Пан Володієвський”, “Камо грядеши”, “Хрестоносці”, в яких відображено національно-патріотичні настрої минулих віків. У деяких творах сюжет пов'язаний з Поділлям. Працюючи над “Паном Володієвським”, провів літо в селі Михайлівка (нині – Дунаєвецький р-н), де переглядав архіви і бібліотеку місцевого пана Маковецького, а також неодноразово навідувався до Кам'янця-Подільського.

Вулиця Степанкова

Розташована обабіч вул. Західної Окружної, неподалік від в'їзду на Гречанський цвинтар. Виникла у 1958 р. Перейменували у 2016 році.

Вулиця Ярослава Стецька

Розташована у масиві приватної забудови мікрорайону Ближні Гречани. Пролягає від вул. Вишневої до пров. Шкільного. Сформувалася та отримала назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Перейменували у 2016 році.

Вулиця Торф'яна

Розташована у мікрорайоні Дальні Гречани, має переважно приватну забудову. Сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. приєднано до Проскурова. Назва пов'язана з тим, що поблизу були торфорозробки.

Провулок Торф'яний

Розташований у мікрорайоні Дальні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Торф'яної, має приватну забудову.

Вулиця Транспортна

Розташована в мікрорайоні Ближні Гречани, пролягає від вул. Курчатова до вул. Західної Окружної, має переважно приватну забудову. Вулиця сформувалася та отримала свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Назва пов'язана з розташуванням у Гречанах великого транспортного (залізничного) вузла.

Провулок Транспортний

Розташований у мікрорайоні Близні Гречани, виник як відгалуження від вул. Транспортної, має переважно приватну забудову. Сформувався та отримав свою назву ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до міста Проскурова (нині – Хмельницький).

Вулиця Філіпова

Пролягає вздовж вул. Волочиської, поблизу станції Гречани. Вулиця сформувалася ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Перша назва – 2-га Волочиська. В 1964 р. перейменована на честь І. Філіппова.

Філіпов Іван Іванович (1914-1944) народився в Дніпропетровській області. На фронті війни з перших днів війни. 6 листопада 1943 р. мінометна рота під командуванням лейтенанта Філіпова в бою за с. Хотів поблизу Києва завдала противнику великих втрат у живій силі і техніці, але і сама виявилась у ворожому оточенні. Філіпов викликав вогонь на себе і прорвався до своїх. Під час Проскурівсько-Чернівецької операції частини 71-ї мехбригади 3-ї Танкової армії 11-12 березня 1944 р. вийшли на західну околицю Проскурова. У районі Малашівці-Шаровечка розгорнулися вперше бої з танками і піхотою німецьких військ. Тут виключну мужність виявив заст. командира мінометного батальйону Філіпов. З групою бійців він зайняв ворожий окоп, із якого корегував вогонь своїх мінометів. Оточений німецькими автоматниками загинув у нерівному бою. Похований на узліссі біля с. Шаровечка. Після визволення Проскурова тіло героя перепоховали поблизу вокзалу станції Гречани, в 1953 р. на могилі встановили пам'ятник.

Вулиця Георгія Гонгадзе (Чкалова до перейменування 20.10.2021)

Розташована в мікрорайоні Близні Гречани. Сформувалася ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до Проскурова. Нині пролягає від вул. Північної вздовж території заводу “Нева” до вул. Вишневої.

Вулиця Черноострівська

Розташована в мікрорайоні Гречани. Заснована в 1966 р. у колишньому залізничному містечку “Бараки”. Раніше мала назву вулиця Дубініна. Перейменували у 2016 році.

Проїзд Черноострівський

Розташований у мікрорайоні Гречани. Заснований в 1966 р. у колишньому залізничному містечку “Бараки”. Перейменували у 2016 році.

Вулиця Щаслива

Протягнулась вздовж північної околиці масиву індивідуальної забудови в мікрорайоні Гречани. Виникла в 1992 р., назву отримала за побажаннями забудовників масиву.

Провулок Шкільний

Розташований у масиві приватної забудови мікрорайону Ближні Гречани. Виник як відгалуження від вул. Островського до вул. Вокзальної. Сформувався ще за часів існування приміського села Гречани, яке в 1946 р. було приєднано до міста Проскурова (нині – Хмельницький). Назву отримав від розташованої тут колись сільської школи.

За адресою пров. Шкільний, 8 знаходиться Хмельницький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді. Директор – Климчук В. В.

Література:

1. 2. Вулиці Хмельницького. – Хмельницький, 2008. – 56 с.: 46 фотогр.
2. Історія нашого мікрорайону Гречани // Місто. – 2008. – № 12 (138).
3. Лідер і господиня Людмила Бесіда // Проскурів. – 2010. – № 25.
4. Локомотивне депо Гречани. – Хмельницький, 2005.
5. Магічне сяйво граней ПВТП “Алмаз” // Українець. – 2008. – № 3.
6. Нове “Сонечко” для маленьких хмельничан // Проскурів. – 2010. – № 38.
7. Хмельницький в іменах. Митці. – Хмельницький, 2010. – 200 с.
8. Хмельницький комбінат будматеріалів: нові технології // Українець. – 2007. – № 5.
9. Новий завод «SEBN UA» вже працює у Хмельницькому // Всім. – 2018. – № 9.
10. У мікрорайоні Гречани відкрили оновлений стадіон "Локомотив" // Місто. 2018. – № 10.
11. У Хмельницькому відкрили новий дитячий садок // Всім. – 2018. – № 9.

Підготувала:

Яцюк Ліана Анатоліївна – завідувача бібліотеки-філії №3 (вул. Курчатова, 15/1).